

FRANZ KAFKA

CEZA KOLONİSİNDE

ANLATILAR I

ANLATI

Çeviri: TEVFİK TURAN

❤
CAN

10.
BASKI

FRANZ KAFKA
CEZA
KOLONİSİNDE
ANLATILARI

Can Modern

Ceza Kolonisinde, Franz Kafka

Almanca aslından çeviren: Tefik Turan

Sämtliche Erzählungen

© 2007, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2007

10. basım: Aralık 2022, İstanbul

Bu kitabın 10. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Şebnem Sunar

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No.17/1 Oda:1

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-0900-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

FRANZ KAFKA
CEZA
KOLONİSİNDE
ANLATILAR I

Almanca aslından çeviren

Tevfik Turan

Franz Kafka'nın Can Yayınları'ndaki diğerk kitapları:

Dönüşüm, 1986

Dava, 1999

Amerika, 2006

Babaya Mektup, 2008

Bir Kavganın Tasviri: Anlatılar II, 2009

Milena'ya Mektuplar, 2009

Bir Köpeğın Araştırmaları, 2019

Şato, 2022

FRANZ KAFKA, 1883'te Prag'da doğdu. Kafka'nın ailesiyle olan ilişkisi, Yahudi asıllı oluşu, içinde yaşadığı toplum ve siyasal ortam, çevresine yabancılaşmasını kolaylaştırdı. 1906'da hukuk doktorasını tamamlayan Kafka'nın ilk yapıtları *Bir Kavganın Tasviri* ve *Taşrada Düğün Hazırlıkları*, 1912'den önce yayımlandı. 1912'den başlayarak *Dönüşüm*, *Amerika*, *Dava* adlı başyapıtları birbirini izledi. *Ceza Kolonisinde* adlı öyküsü –suç sorununu işlemesi açısından– *Dava* ile ilişkiliydi. Vereme yakalanan Kafka, 1924'te Viyana yakınlarındaki Kierling Sanatoryumu'nda öldü ve Prag'da toprağa verildi. Tüm yapıtlarının yakılmasını vasiyet etmiş olsa da, dostu Max Brod bu isteğini yerine getirmede ve onun eserlerini XX. yüzyıl edebiyat tarihine kazandırdı.

TEVFİK TURAN, 1954'te İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi'nde Alman Dili ve Edebiyatı, sanat tarihi ve pedagoji okudu. 1981'den bu yana Hamburg Üniversitesi Türkoloji kürsüsünde Türkçe okutmanlığı yapıyor. Yabancılar için bir Türkçe kitabı (*Langenscheidts Praktisches Lehrbuch Türkisch*), iki sözlük çalışması (*Langenscheidt*) var. Patrick Süskind'in *Koku*, Güvercin, *Herr Sommer'in Öyküsü* ve *Kontrbas* adlı yapıtlarının yanı sıra Sten Nadolny'nin *Yavaşlığın Keşfi*, Walter Benjamin'in *Tek Yol* ve Berlin'de *Çocukluk*, Peter Handke'nin *Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi* ve *Solak Kadın*, Ernst Jandl'in *Daha İyisi Saksofon*, Cees Noteboom'un *İşte Şu Hikâye* adlı kitaplarını dilimize kazandırdı.

İçindekiler

I. KİTAPLARDA YER ALAN ANLATILAR	11
SEYİR (1913)	13
Şosede çocuklar	13
Bir dolandırıcının foyasının meydana çıkışı	17
Ani gezinti	19
Kararlar	20
Dağlara gezi	21
Bekârın mutsuzluğu	21
Tüccar	22
Dalgınca dışarı bakış	24
Eve dönüş yolu	25
Koşa koşa geçenler	25
Yolcu	26
Elbiseler	27
Reddediş	27
Binici beyler bir düşünmeli	28
Sokağa bakan pencere	29
Kızılderili olma isteği	30
Ağaçlar	30
Mutsuzluk	30

HÜKÜM (1913).....	36
ATEŞÇİ (1913)	50
CEZA KOLONİSİNDE (1919).....	84
BİR TAŞRA HEKİMİ (1919).....	116
Yeni avukat	116
Bir taşra hekimi.....	117
Galeride.....	124
Eski bir varak	125
Yasa önünde.....	127
Çakallar ile araplar	129
Bir maden gezmesi.....	134
Komşu köy.....	137
İmparatorun bir mesajı	137
Aile babasının endişesi.....	138
On bir oğul.....	139
Bir kardeş katli.....	145
Bir rüya.....	147
Akademi için bir rapor.....	150
BİR AÇLIK SANATÇISI (1924).....	161
İlk ıstırap.....	161
Küçümen bir kadın	164
Bir açlık sanatçısı	173
Şarkıcı Josefine ya da fare halkı.....	185
II. KİTAPLARDA YER ALMAYAN, AYRI OLARAK YAYIMLANMIŞ ANLATILAR	207
Duacıyla konuşma	209
Sarhoşla konuşma	217
Büyük gürültü.....	221
Küfeli süvari.....	222

I

Kitaplarda Yer Alan Anlatılar

SEYİR (1913)

Şosede çocuklar

Bahçe parmaklığı boyunca arabaların geçtiğini işitiyordum, bazen de yaprakların arasındaki hafifçe kımıldayan boşluklardan görüyordum onları. Nasıl da çatırdıyordu yaz sıcağında tekerleklerinin, oklarının tahtası! Tarlalardan işçiler geliyordu, öyle gülüşüyorlardı ki, rezilce bir şeydi.

Ben bu arada bizim küçük salıncakta oturuyor, anne ve babamın evinin bahçesindeki ağaçların arasında dinleniyordum.

Parmaklığın dışında dur durak yoktu. Koşar adım gelen çocuklar bir anda geçiveriyordu; demetlerin üstünde, dört bir yanında adamlar, kadınlar taşıyan hasat arabalarının karanlığı çiçek tarhlarına düşüyordu; akşama doğru bastonlu bir beyin ağır ağır yürüyüş yaptığını gördüm, karşısından gelen kol kola girmiş birkaç kız da selam verdi, yana çekilerek otların üstünden geçtiler.

Sonra kuşlar havalandı, kıvılcımlar gibi, onları gözlerimle takip ettim, bir nefeste yükselişlerine baktım, ta sanki onlar yükselmiyormuş da ben düşüyormuşum hissine kapılıncaya, bir yandan sıkı sıkı organlara yapışırken, baş dönmesinden azıcık sallanmaya başlayıncaya

kadar. Derken daha hızla sallanmaya başladım, havanın esintisi serinleyip uçan kuşların yerine titreşen yıldızlar belirirken.

Mum ışığında önüme akşam yemeği kondu. Durup durup iki kolumu da masanın tahtasına dayıyor, artık yolmuş bir halde, yağlı ekmeğimi ısıırıyordum. Danteli bol perdeler sıcak rüzgârla kabarıyordu, bazen de, dışarıdan geçen biri bunları elleriyle tutuyordu, beni daha iyi görebilmek, benimle konuşmak istediğinde. Çoğu zaman mum hemen sönüyor, koyu dumanında bir süre daha, toplaşmış sivrisinekler döneniyordu. Pencereden biri bir şey sordu mu, yüzüne sanki dağlara ya da sırf havaya bakar gibi bakıyordum, zaten onun da pek cevap aradığı olmuyordu.

Sonra biri pencerenin eşiğinden atlayıp ötekilerin evin önünde olduğunu mu haber veriyordu, o zaman tabii iç çekerek kalkıyordum.

“Yok, ne diye böyle iç çekiyorsun? Ne oldu ki? Olağanüstü, asla düzeltilmez bir bela mı? Bir daha hiç altından kalkamaz mıyız? Sahi, her şey elden gitti mi?”

Hiçbir şey yoktu elden giden. Evin önüne çıkıyorduk. “Tanrı’ya şükür, geldiniz nihayet!” – “Sen de hep geç kalırsın!” – “Niçin ben kalıyormuşum ki?” – “Tabii sen, kal evde, eğer gelmek istemiyorsan.” – “Lütuf yok!” – “Ne? Lütuf yok mu? Ne biçim konuşuyorsun?” Bir kafa atıyor, akşamı delip geçiyorduk. Gündüz yoktu, gece yoktu. Kâh yelek düğmelerimiz dişler gibi birbirine sürtüyor, kâh mesafeyi bozmadan koşuyorduk, ağızda ateş, tropik yerlerdeki hayvanlar gibi. Eski savaşlardaki zırhlı süvariler gibi toprağı döverek ve havalara yükselerek, birbirimizi o kısa sokak boyunca bayır aşağı kovalıyor, sonra bacaklarımızın bu koşudan aldığı hızla, şose yoluştan çıkıyorduk. Birkaçımız şarampole giriyordu, hendeğin karanlığında kaybolmalarıyla, yabancı birileriymiş

gibi yukarıda, tarla yoluna dikilip oradan aşağı bakmaları bir oluyordu.

“İnsenize aşağı!” – “Önce siz yukarı çıkın!” – “Çıkalım da bizi aşağıya atın, yağma yok, o kadarcık aklımız var daha.” – “O kadar ödlekiniz, onu demek istiyorsunuz. Gelin hele, gelin!” – “Yok canım? Siz mi? Siz mi bizi aşağı atacaktımsınız? Nerede o günler?”

Hücumu geçiyorduk, göğsümüzden itiyorlardı, biz de şarampolün otlarına seriliyorduk, düşerek, gönüllüce. Her taraf aynı ölçüde ısınmıştı, otun içinde sıcaklığı hissetmiyor, soğuşu hissetmiyorduk, sadece yorgun düşüyordu insan.

Sağ yanına dönüp elini de kulağının altına sokunca, insanın içinden uykuya dalmak geliyordu. Gerçi bir kere daha debelenip kalkmak, çenesini kaldırmak isteği geliyordu, ama bu da yine daha derin bir hendeğe düşmek içindi. Sonra kol çaprazlamasına göğse bastırılmış, bacaklar sallana sallana kendini havaya atmak istiyordu insan, bir kez daha ve kesinlikle de daha derin bir hendeğe düşmek üzere. Ve bu işin hiç mi hiç sonu gelmesin istiyordu.

Nasıl son hendekte uykuya yatmak için iyice uzanırdı insan, hele dizlerini sonuna kadar gererdi, henüz işin orası pek düşünülüyordu ve hasta gibi, dokunulsa ağlayacak bir halde, sırtüstü yatılıyordu. Gözler kırpılıyordu, bir oğlan, dirsekleri belinde, tabanları kararmış, üzerimizden uçup yamaçtan yola atlarken.

Ayın bir hayli yükselmiş olduğu görülüyor, ışığında bir posta arabası geçip gidiyordu. Hafif bir rüzgâr çıkıyordu her tarafta, hendekte de hissediliyordu ve yakınlarda orman uğuldamaya başlıyordu. O zaman insan artık pek o kadar önemsemiyordu yalnız olmayı.

“Neredesiniz?” – “Gelin buraya!” – “Hep beraber!” – “Ne saklanıyorsun, bırak saçmalamay!” – “Haberiniz yok

mu, posta çoktan geçti.” – “Yok canım! Geçti mi?” – “Tabii, sen uyurken geçti.” – “Ben uyudum mu? Olacak iş değil!” – “Sen sus, yüzüne bakan anlıyor.” – “Yapma yahu!” – “Gelin!”

Koşarken daha bir yanaşıyorduk, bazıları birbirine elini veriyordu, bayır aşağı gittiğimizden başımızı ne kadar kaldırsak az geliyordu. Biri bir Kızılderili savaş çığılığı koyuveriyordu, hiçbir zaman ulaşılmadık bir hızla dört-nala kalkıyordu bacaklarımız, her sıçrayışımızda rüzgâr bizi kasıklarımızdan tutup kaldırıyor. Hiçbir şey alı-koyamazdı bizi; öyle içindeydik ki koşunun, birbirimizi geçerken kollarımızı kavuşturup sakın sakın etrafımıza bakabiliyorduk.

Derenin köprüsü üstünde duruyorduk; ileri gitmiş olanlar dönüyordu. Aşağıda su taşlara, köklere çarpıyordu, sanki akşam iyice ilerlememiş gibi. Biri atlayıp köprü-nün korkuluğuna çıkmıyorduyorsa, bunun da bir nedeni yoktu.

Çalılıarın arkasında, uzakta bir tren beliriyordu, bütün kompartımanlarında ışık yakılmıştı, camları indirilmişti kesinlikle. İçimizden biri bir sokak şarkısı söylemeye başlıyordu, fakat hepimiz söylemek istiyorduk. Tren geçerken şarkıyı iyice hızlandırmış oluyor, sesimiz yetmediği için kollarımızı sallamaya başlıyorduk, seslerimiz öyle sıkış sıkış bir kalabalığa giriyordu ki, içimiz ısınıyordu. İnsan sesini başka seslere kattı mı, bir oltanın kanca-sıyla yakalanmış gibi olur.

Öylece, sırtımızda orman, uzaktaki yolcular işitsin diye şarkı söylüyorduk. Yetişkinler köyde uyanıktı henüz, anneler gece için yatak yapıyorlardı.

Vakit gelmiş oluyordu artık. Yanımda duran oğlanı öpüyordum, sonraki üçüne sadece elimi uzatıyor, dönüş yolunda koşmaya başlıyordum, arkamdan seslenen ol-muyordu. Beni göremez oldukları ilk kavşaktan sapıyor,

tarla yollarından geçip tekrar ormana dalıyordum. Güneydeki şehre doğru ilerliyordum, bizim köyde şöyle derlerdi orası için:

“Nasıl insanlar oradakiler! Bir düşünün,
uyumuyorlar!”

“Peki niçin uyumuyorlar?”

“Uykuları gelmiyor da ondan.”

“Peki niçin gelmiyor?”

“Deliler de ondan.”

“Delilerin uykusu gelmez mi yani?”

“Delilerin uykusu nasıl gelsin ki!”

Bir dolandırıcının foyasının meydana çıkışı

Nihayet saat akşam ona doğru, daha önceden sadece şöyle bir tanıdığım ve bu sefer aniden yanıma katılıp beni iki saat sokaklarda dolaştıran bir adamla beraber, bir toplantıya davetli olduğum konağın önüne ulaştım.

“Evet!” dedim ve ellerimi çırpıtım, vedalaşmanın artık kayıtsız şartsız gerekli olduğunun işareti olarak. Daha az kararlılık gösteren birkaç denemede bulunmuştum önceden. İyice yorulmuştum.

“Hemen mi çıkıyorsunuz yukarı?” diye sordu. Ağzından dişlerin birbirine çarpmasından ileri gelen takırtıya benzeyen bir ses duydum.

“Evet.”

Davetliydim ya, ona hemen söylemiştim bunu. Fakat yukarıya, bana kalsa çoktan gitmiş olacağım yere çıkmak üzere davet edilmiştim, burada, aşağıda, bahçe kapısının önünde bekleyip karşımdakinin kulaklarının ucundan ötelere bakmak üzere değil. Hele şimdi bir de onunla suspus olmak, sanki buracıkta uzun bir süre kalmaya karar vermişiz gibi. Bu arada, bu susuşa çepeçevre

evler de katılıverdi ve üzerlerindeki karanlık, ta yıldızlara varasıya. Ve görülmeyen, insanın hangi yolları gezdiklerini tahmin etmeye istek duymadığı yürüyüşçüler, durup durup sokağın karşı tarafına abanan rüzgâr, şarkısını odalardan birinin kapalı pencerelerine söyleyen bir gramofon – hepsi bu susuşun içinden seslerini duyuruyorlardı, sanki susmak ezelden beri ve sonsuza kadar kendi mallarıymış gibi.

Ve benim refakatçim kendisinin ve –bir gülümsemeden sonra– benim adıma uysallık gösterdi, sağ kolunu duvar boyunca yukarı doğru uzattı ve yüzünü, gözlerini kapayarak bu kola dayadı.

Fakat ben bu gülümsemeyi tam sonuna kadar görmedim, çünkü utanç bana hemen arkamı döndürdü. Yani ancak böyle gülümseyince anlamıştım, adamın dolandırıcıdan başka bir şey olmadığını. Oysa aylardan beri bu şehirdeydim, bu dolandırıcıları gayet, ama gayet iyi bildiğimi sanıyordum, geceleyin ara sokaklardan çıkıp ellerini uzatarak, lokantacı gibi, karşımıza çıkışlarını, dibinde durduğumuz ilan sütununun etrafında, saklambaç oynamak istercesine dolanıp duruşlarını ve sütunun yuvarlak yüzeyinin ardından, hiç değilse tek gözle, casus gibi bizi gözleyişlerini, caddelerin kavşaklarında, biz ürküntüye kapılırken, birden önümüzde peydahlanışlarını, bizim bulunduğumuz kaldırımın kenarında süzülürcesine! Onları o kadar iyi anlıyordum, öyle ya, küçük lokantalarda benim ilk şehirli tanışlarım olmuşlardı; artık içimde hissetmeye bile başladığıma göre, yeryüzünün de onsuz edebileceğini artık pek düşünemediğim o ilk boyun eğmezlik görüntüsünü de onlara borçluydum. Nasıl da dikilirlerdi insanın karşısında hâlâ, çoktan kaçıp kurtulduğumuzu sanırken, yani ortada dolandırılacak kimse kalmamışken! Nasıl da oturmazlardı, nasıl da düşmezler de insana hâlâ, uzaktan da olsa, ikna eden bakışlarla bakarlar-

dı! Vasıtaları da hep aynıydı: Önümüze dikilirlerdi, gerilebildikleri kadar gerilip; ulaşmak istediğimiz yere varmamıza engel olurlardı; ona karşılık, kendi bağırlarında bir mesken açarlardı bize; sonunda da içimizde toplaşmış bütün duygumuz ayaklandığında, bir kucaklayış gibi alırlardı bu duyguyu ve orta yerine atılırlardı, yüzüstü.

Ve ben bu eski oyunları bu sefer ancak nice zamandır adamla beraber olduktan sonra anlamıştım. Parmak uçlarımı birbirine sürterek ovuşturdum, rezaleti olmamışa çevirmek için.

Benim adamsa hâlâ olduğu yerde yaslanmış duruyor, kendini hâlâ dolandırıcı sanıyordu ve kaderinden duyduğu memnuniyet açık kalan yanağını kızartıyordu.

“Belli oldu!” deyip hafifçe omzuna da vurdum. Sonra bir koşu merdivenden yukarı çıktım, holdeki hizmetçilerin o hiç nedensiz yere sadık yüzleri beni bir sürprizmiş gibi sevindirdi. Her birine sırayla baktım, paltom alınıp çizmelerimin tozu silinirken. Derin bir nefes alarak, boyum upuzun girdim sonra salona.

Ani gezinti

İnsan akşamleyin evde kalmaya kesin kararını vermiş görünürken, hırkasını giymiş, akşam yemeğinden sonra aydınlık masanın başında oturur ve önüne filan işi ya da falan oyunu katıp bitirince her zamanki gibi uykuya yatmayı düşünürken, dışarıda sevimsiz, evde oturmayı gayet tabii kılan bir hava varsa, hele şimdi masanın başında, kalkıp gitmenin herkesin şaşırmasına neden olacağı kadar uzun bir zamandır oturuyorsa, zaten merdivenler de karanlık ve bina kapısı kilitlenmişse ve bütün bunlara rağmen ani bir huzursuzlukla kalkıyor, üstünü değiştiriyor, hemen sokak kıyafetlerini giymiş olarak çıkagelip gitmesi gerektiğini söylüyor ve kısa bir veda-

dan sonra bunu yapıyorsa, arkasında, daire kapısını vurduğundaki şiddetin derecesine uygun olarak az ya da çok bir kızgınlık bıraktığını zannediyor, kendini bu beklenmedik bir şekilde bahşettiği özgürlüğe olağanüstü bir canlılıkla cevap veren uzuvların sahibi olarak sokakta buluyorsa, bu tek bir karar ile içinde bütün karar verme kabiliyetinin toplanmış olduğunu hissediyor, her zaman verdiği önemden daha büyük bir önemle, en çabuk değişikliklere girişmeye ve katlanmaya ihtiyaçtan da çok güçlü olduğunu görüyorsa ve böylece o uzun sokakları arşınıyorsa – o zaman bu akşamlığına ailesinden tamamen ayrılmış olur, ki aile bir tarafta hiçliğe doğru kayıp giderken, kendisi sapaşğlam, keskin çizgileriyle kapkara, kabalalarına vura vura yükselerek gerçek görünüşüne ulaşır.

Bütün bunları pekiştiren şeyse, insanın akşamın bu geç saatinde, nasıl olduğuna bakmak için bir arkadaşına uğramasıdır.

Kararlar

Perişan bir durumdan çıkmak, zoraki bir enerjiyle de olsa, kolay olmalı. Kendimi koltuktan kazıyorum, masanın etrafını dolaşıyorum, başımı, boynumu oynatıyorum, gözlerime ateş katıyor, etraflarındaki kasları geriyorum. Her duyguya karşı çıkmaya çabalıyorum, şimdi gelecek olursa A.'yı coşkuyla selamlıyorum, B.'ye odamda nezaketle katlanıyorum, C.'nin yanında, lafi edilen her şeyi, acı ve zahmet verse de, uzun demlerle içime çekiyorum.

Fakat bu böyle yürüse bile, yapılmadan edilemeyen o hataların her biriyle beraber işin bütünü, kolay olan da, zor olan da tıkanacak ve ben aynı daire içinde dönüp dolaşmak zorunda kalacağım.

Onun için en iyi tavsiye yine de her şey katlanmak,

insan kendini bir üfürmeyle uçurulmuş, sürükleniyor hissetse de, ağır kütle gibi davranmak, ayartıya kapılıp gereksiz bir adım bile atmamak, ötekine hayvan bakışıyla bakmak, pişmanlık hissetmemek, kısacası, hortlak olarak yaşanan hayattan geriye ne kalmışsa kendi eliyle bastırıp ezmek, yani o son, mezar sessizliğini daha da çoğaltmak ve ondan başka hiçbir şeyin varlığına izin vermemek.

Böyle bir durum için tipik bir hareket, serçeparmakla kaşları sıvazlamaktır.

Dağlara gezi

“Bilmiyorum,” diye bağırdım tınısız bir sesle, “bilmiyorum ki. Gelen olmuyorsa olmuyordur işte. Ben kimseye bir kötülük etmedim, kimse bana bir kötülük etmedi, ama kimse bana yardım etmek istemiyor. Hiç kimse. Ama yine de öyle değil. Sadece, bana kimsenin yardım etmeyişi – yoksa, hiç kimse hoş olurdu. Ben çok isterdim –neden olmasın ki– bir hiç kimse topluluğuyla bir geziye çıkmayı. Tabii dağlara, başka nereye olacak? O kimselerin sıkış sıkış dizilişi, o bir sürü yana açılmış, kola girmiş kol, ufacık adımlarla birbirinden ayrılan o bir sürü ayak! Gayet tabii, hepsi frak giymiş. Ha işte öyle yürüyoruz, rüzgâr bizimle uzuvlarımızın bıraktığı boşluklardan esip geçiyor. Boyunlar serbest kalıyor dağlarda! Bir mucize, şarkı söylemeyişimiz.”

Bekârın mutsuzluğu

Ne kadar kötü görünür bekâr kalmak, insanın yaşlı adam haliyle, bir yandan güçbela haysiyetini korumaya çalışarak kabul edilmeyi rica etmesi, bir akşamı insanlarla beraber geçirmek istediğinde, hasta olması ve yatağı-

nın durduğu köşeden haftalarca boş odaya bakması, hep bina girişlerinde vedalaşması, hiç karısının yanında merdivenden yukarı seğırtmemesi, odasındaki yan kapıların hep yabancıların evlerine açılan kapılar olması, akşam yemeğini bir elinde evine taşıması, yabancı çocuklara hayretle bakmak durumunda kalıp hiçbir zaman, “Benim yok,” diye tekrarlamasına izin tanınmaması, görünüş ve davranış olarak gençlik hatıralarındaki bir ya da iki bekârı örnek alması.

Öyle olsa gerek, şu farkla ki, insan gerçekten bugün de, daha sonra da bizzat öyle kalakalacak, bir beden ve sahici bir kafanın sahibi olarak, yani dolayısıyla bir de alnın, eliyle vuracağı.

Tüccar

Olabilir, bana acıyan birkaç kişi vardır, ama ben bunun bir parçasını bile hissetmiyorum. Küçük işim hayatımı dertle dolduruyor, acısı içimden alınma, şakaklarıma vuran, ama bana hoşnut olma ümidi bırakmayan dertlerle, çünkü işim küçük.

Saatlerce önceden kararlar vermem, uşağın hafızasını uyanık tutmam, korkulacak hatalara karşı uyarmam ve bir mevsimin içindeyken sonrakinin, üstelik kendi çevremdeki insanlar arasında değil, taşradaki, ulaşılması zor ahali arasında geçerli olacak modasını hesaplamam gerekiyor.

Benim param yabancı insanlarda; onların ne durumda olduğunu açık seçik göremem; onların başına gelebilecek bahtsızlığı sezinleyemem; nerede kaldı savuşturalıyım! Belki israfa dalmışlardır ve bir lokanta bahçesinde ziyafet çekiyorlardır, başkalarıysa Amerika’ya kaçarken, kısa bir zaman için bu ziyafete katılmaktadır.

Bir iş gününün akşamı dükkânın kapısı kilitlenirken

ve ben ansızın önümde, dükkânımın dur durak bilmeyen ihtiyaçları için hiç çalışamayacağım saatleri gördüğümde, sabahleyin yola çıkarıp ta önden gönderdiğim heyecanım bir dalganın geri dönüşü gibi içime dalar, fakat içimde durmaya da katlanamayıp hedefsiz bir şekilde beni de alır götürür.

Yine de bu keyiften hiç mi hiç faydalanamayıp ancak eve gidebilirim, çünkü yüzüm, ellerim kirlidir, terlidir, elbisem lekeli, tozlu, başımda iş kasketi, sandıkların çivilerinden çizik çizik olmuş çizmeler. Sonra dalgaların üstündeymişcesine yürürüm, iki elimin parmaklarını kıtırdatarak, karşıma çıkan çocukların saçını okşarım.

Fakat yol kısadır. Hemen evime varırım, asansörün kapısını açıp girerim.

Görürüm ki, şimdi ve birdenbire yalnızımdır. Ötekiler, merdiven tırmanmak zorunda olanlar, çıkarken biraz yorulur, ciğerleri soluk soluğa birinin gelip daire kapısını açmasını bekler, bu arada kızmak, sabırsızlanmak için bir nedenleri vardır, derken hole girerler, şapkalarını asar ve ancak koridordan, birkaç camlı kapının önünden geçip kendi odalarına vardıklarında yalnız kalırlar.

Bense daha asansörde yalnızımdır ve dizlerime dayanarak o dar aynaya bakarım. Asansör yükselmeye başlayınca derim ki:

“Susun, geri çekilin, ağaçların gölgesine mi, tüllerin, perdelerin arkasına mı, revakların tonozlarına mı gireceksiniz?”

Dişlerimin arasından konuşurum ve merdiven tırabzanları buzlucaamların ardında, şelalelerin suyu gibi kayar gider aşağı.

“Uçun gidin; benim hiçbir zaman görmediğim kanatlarınız sizi köylerin olduğu vadiye taşısın ya da Paris’e, sizi çeken yer orasıysa eğer.

Kafka'nın zihinlerde çağ
açan bakışı, edebiyat
akurları için vazgeçilmez
bir buluşma noktasıdır.

Ceza Kolonisinde, çağımız insanının kaygı ve korkularını, yalnızlığını, kendi kendine yabancılaşmasını, çevresiyle iletişimsizliğini ustalıkla dile getirmiş olan Franz Kafka'nın –daha önce kitaplara girmemiş olanlar da dahil– tüm anlatılarını bir araya getiren serinin ilk kitabı. Eserde, Kafka'nın kitaplarına girmemiş anlatıları da yer alıyor.

Kafka, yazdıklarıyla çok farklı eleştiriler almıştır. Kimilerince varoluşçuluk bağlamında değerlendirilen Kafka'da kimileri Marksist, kimileri Freudcu etkiler bulmuş, kimileri de onun yapıtlarının özünde gerçeküstücü bir mizahın yattığını ileri sürmüştür. Ne var ki Kafka'nın belki de en belirleyici özelliği, hiçbir kalıba girmemesi, hiçbir akıma sığmamasıdır. Kafka, XX. yüzyılın en özgün yazarlarının başında gelir.

#modernizm #yabancılaşma #korkular #yalnızlık #iletimsizlik
#varoluşçuluk

Kapak resmi: KOMET

ISBN 978-975-07-0900-5

9 789750 709005